אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תעג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ז כסלו תרע"ג - יפו

נמען: הרב אליעזר נפתלי באומן, אב בית דין אסטרחן

בריאותו של הרב קוק כמו בחוץ לארץ, אבל עבודתו מייגעת, ובזה הרב קוק מרגיש את מעלת הארץ. בנו צבי יהודה עדיין לא נשא אישה. אין לבטל את הצלחת הציונים: 'רוח ממרום' יש כאן לבנות את הארץ, וה' עושה שליחותו על ידי הכול. על 'שיעור קומה' הרב קוק מפנה לספר 'דעת ותבונה' ולרש"ש משאוויל. בית הספר שהרב קוק מקרב הוא 'תחכמוני' בלבד.

עיקרי הדברים

- בריאות ועבודה בארץ.
- הציונות - רוח ממרום.
- ספרי קבלה.
- 'תחכמוני' בלבד.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"ז כסלו תרע"ג[4].

שלו'[5] וברכה באה"ר[6] לכ'[7] ידי"נ[8] הרב הגאון החריף והבקי בחד"ת[9] אוצר תו"י[10] מוהר"ר[11] אליעזר נפתלי באומאן שליט"א[12], אבד"ק[13] אסטראחאן יצ"ו[14].

אחדשה"ט[15] באה"ר,

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5 שלו' - שלום
6 באה"ר - באהבה רבה
7 לכ' - לכבוד
8 ידי"נ - ידיד נפשי
9 בחד"ת - בחידושי תורה
10 תו"י - תורה ויראה
11 מוהר"ר - מורנו הרב רבי
12 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
13 אבד"ק - אב בית דין קהילת
14 יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
15 אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב

זה זמן רב שהגיעוני מכתבי ידי"נ כת"ר[16] שי'[17], ומרוב עבודה וטרדה תדירית נדחו דברי, וביחוד שמפני חביבותי, דכת"ר[18] חשבתי לכתב בארוכה, ודחיתי לשעת הכושר, וכאשר ראיתי שתמיד הולכות הטרדות ומתרבות, אמרתי לא אעכב עוד את תשובתי, ואם אקצר יקבל ידידי באהבה גם דברי המעטים.

ע"ד[19] מצב בריאותי, הוא כפי ערכי בחו"ל[20], רק שפה אני מוטרד מאד ויגיעתי גדולה היא. השי"ת[21] יחזקני ויאמצני לעבודת קדשו. ובזה אני מרגיש ת"ל[22] טובת אה"ק[23], כי כפי השערתי, לא הי'[24] אפשר לי לעסוק בעבודות מיגעות כ"כ[25], לפי מעמד הבריאות של חו"ל[26], והשי"ת[27] לאין אונים ירבה עצמה.

בני שי' עדין לא נשא. [הרצי"ה, אז כבן עשרים ושתיים] השי"ת יזמין לפנינו דבר הגון לפי ערכו. הוא ב"ה מצויין בתורה וביראת שמים, ויש בו חמודות רבות. יאריך השי"ת ימו"ש[28] ויצליחהו בכט"ס[29], ויזכני לראותו בתור אדם המעלה לאוי"ט[30].

ע"ד סדר למודי, קשה לבאר בפרטיות, וקשה לי לשמור סדר מפני הטרדות.

הצלחת הציונים אי אפשר לבטל לגמרי. אע"פ[31] שיש בזה כמה חסרונות, מ"מ[32] ודאי רוח ממרום יש כאן, לבנות נשמות אה"ק, וע"י[33] הכל הקב"ה[34] עושה שליחותו, ומי בא בסוד ד' לדעת למה יהיו העסקנים דוקא אלה שמהם נמצאים אשר לבם הוטח מבית ומחוץ בכופר.

ספרים חדשים בפרטיות על שיעור קומה, ["שיעור קומה", מושג בתורת הסוד] לא באו לידי. רק ספר אחד בשם "דעת ותבונה" מרב ספרדי מבבל שהי'[35] חכם-בשי שם ז"ל[36], יש בו קיבוץ של דרושים יקרים, ע"פ[37] דברי האר"י[38] ז"ל, מלוקט יפה, וחיבורו של הגדול שבמקובלי הדור,

---

16 כת"ר - כבוד תורתו
17 שי' - שיחיה
18 דכת"ר - דכבוד תורתו
19 ע"ד - על דבר
20 בחו"ל - בחוץ לארץ
21 השי"ת - השם יתברך
22 ת"ל - תודה לא-ל
23 אה"ק - ארץ הקודש
24 הי' - היה
25 כ"כ - כל כך
26 חו"ל - חוץ לארץ
27 והשי"ת - והשם יתברך
28 ימו"ש - ימח שמו (וזכרו)
29 בכט"ס - בכל טוב סלה
30 לאוי"ט - לאורך ימים טובים
31 אע"פ - אף על פי
32 מ"מ - מכל מקום
33 וע"י - ועל ידי
34 הקב"ה - הקדוש ברוך הוא
35 שהי' - שהיה
36 ז"ל - זכרונו לברכה
37 ע"פ - על פי
38 האר"י - האר"י הקדוש - רבי יצחק לוריא

הרב ר"ש[39] משאוויל [המקובל הרב שלמה אלישיב, בעל "לשם שבו ואחלמה", אז בשאוול שבליטא] נ"י[40], יש בו דברים חשובים נוגעים לדרושי שיעו"ק[41], אע"פ שלא דבר עדיין בזה בפרטיות.

לכתוב חד"ת[42] קשה לי כעת ויסלח ע"ז[43] בטובו, ויקבל בזה איזו חוברת מהנדפס ממני. והשי"ת ירחיב לנו ונזכה להתהלך ברחבה, בהגיון תורה וחדות ד' באהבתו ויראתו, ונזכה לשמוע תמיד בשורות טובות איש מרעהו, עד אשר יזכנו ברב טובו יתי'[44], לחדות פנים בשמחה על אדמת הקודש, בשוב גאולים לציון ברנה ושמחת עולם.

והנני בזה חותם בברכת אהבה רבה ונאמנה, ימלא השי"ת לטובה כל משאלותיו ויזכה לבנין דיכרין דילעון באורייתא בדחילו ורחימו לאיו"ט[45], וכל משאלות לבבו ימלא השי"ת לטובה ולברכה, כנפשו הטהורה ונפש ידי"ע[46] קשור באהבתו ודוש"ת[47]

הק' אברהם יצחק ה"ק

יטיב נא לדר"ש[48] כי[49] הרב הנכבד רב מטעה"מ[50] דמח"ק[51], שעל ידו הגיעני ד"ש[52] מכת"ר[53] בקיץ העבר, ונהניתי מחבת הקודש של ישוב אה"ק שראיתי בו.

ידי"ע הנ"ל.

ע"ד ביה"ס[54]. יש בית ספר אחד נקרא תחכמוני, [בית הספר "תחכמוני" ביפו] ויראי ד' באשכנז הם מחזיקיו, אותו אני מקרב, ולא את בתי-הספר שפורקי-עול מתגדרים בהם ח"ו[55]. הנ"ל[56].

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

39 ר"ש - רבי שמעון
40 נ"י - נרו יאיר
41 שיעו"ק - שיעור קומה
42 חד"ת - חידושי תורה
43 ע"ז - על זה
44 יתי' - יתברך
45 לאיו"ט - לאורך ימים טובים
46 ידי"ע - ידידו עוז
47 ודוש"ת - ודורש שלומו ותורתו
48 לדר"ש - לדורש שלום
49 כי - כבוד
50 מטעה"מ - מטעם הממשלה
51 דמח"ק - דמחזיקי הדת (בלונדון)
52 ד"ש - דרישת שלום
53 מכת"ר - מכבוד תורתו
54 ביה"ס - בית הספר
55 ח"ו - חס ושלום
56 הנ"ל - הנזכר לעיל